

fan nyε kabwaare-sun danbɩrasa. ⁷ Lɩ kabwaare-sun danbɩrasa sɔ mɔ, fan taa kinyi-bii kyɩna yε abaa, nɩ kinyi-bii mɔɔ mɔ, fan biti abaa. ⁸ Fεε nɩ atɔ nɩmɔ kpini ɩ bɔ fanε kakyɩna tɔ kɔkyɔ mɔ, ɩ kye fanε tɔ. Nɩ lɩ fanε kinyi anε-Nyɩɩɩpε Yesu Krisito sɔ mɔ, ɩ yεgε fan baa fan gyε asa mɔ nɩ fan sɔ kyaare yεgε fεn waa atɔ mɔ nɩ ɩ dagaa. ⁹ Amaa ɔkɔmaa mɔ nɩ ɔ man nyε fale atɔ nɩmɔ mɔ gyε gyaatanapɔ nɩ mu ansi ɩ man kɩ kata-kata. Nɩ ɔ tan sɔ fεε Yesu Krisito fwɩ mɔ dɩdaa alibi mɔ nɩ ɔ kyɩna waa mɔ.

¹⁰ Kanɩn sɔ mɔ, mε bɩɩsa ana akɔɔlε-gyipu fan kpan fanε n-yɩ waa atɔ mɔ nɩ ɩ kaapɔ fεε fanε nɩ lbwaare tɩ nɩ ɔ lεε. Nɩ fan kan waa kanɩn mɔ, fan mεε yε fan siti kε fan lɩ tɩyε. ¹¹ Nɩ fale ɔkpa nɩmɔ sɔ mɔ, lbwaare ii biti ɔ kɔɔlε fanε abaa anyɔ anε-Nyɩɩɩpε yε anε ɔmɔlɩgεpɔ Yesu Krisito sɔsɔ kuwura-gyii mɔ nɩ kɩ man sɔ ɔkaa mɔ tɔ.

Pita tɔwε mu kelewu asɩn

¹² N nyi fεε fan wɔla fan nyi ɩmɔ kpini, nɩ fan yɩlε kesintin asɩn mɔ nɩ fan kɔɔlε gyii mɔ tɔ kenken. Amaa i tiri fεε n bɩla nyinji fanε fale atɔ nɩmɔ saɲa kɔmaa. ¹³ N maa san n tε nkpa tɔ fale mɔ, ɩ dagaa n maa nyinji fanε asɩn nɩmɔ n sɔ n da fanε n kyinji. ¹⁴ Lɩ fεε n nyi mε nke ɩ man bɩla εε kyɔ kase sɔ nfɩ fεε kanaan mɔ nɩ anε-Nyɩɩɩpε Yesu Krisito lεε kaapɔ mε mɔ. ¹⁵ Nɩ n biti n kpan mε n-yɩ ɔkpa kɔmaa sɔ kε mi lewu kamaa mɔ, fan taalε nyinji atɔ nɩmɔ saɲa kɔmaa.

¹⁶ Nɩ a maa tɔwε anε-Nyɩɩɩpε Yesu Krisito ɔlɔn yε mu kibwii-ba mɔ asɩn mɔ, ɩ man gyε atɩntɩnsa asɩɩkpan nɩ an taa tɔwε fanε asɩn mɔ. Amaa anε gbaa-gbaa anε ansi i wu mɔ bɔnyaa kpare mɔ. ¹⁷ Nɩ saɲa mɔ nɩ ɔ nyε bεεrεε yε bɔnyaa lɩ ɔsε lbwaare ase mɔ an bɔ tɔtɔ. Saɲa maa nɩ an nu ɔlɔnpɔ lbwaare ɔbɩlε maa

tōwe ye “Ɔnɔmɔ nkun ɪ gyɛ mɛ kɔkɔlɔ tɔ obii bitisa, mɔ nu ɔ bɔla mi ansi.”¹⁸ Anɛ gbaa-gbaa anɛ a nu fale ɔbule maɲa maa lu susu, saɲa mɔ nu an bu Ɔnyirɛpe Yesu ase, lbwaare kibɪ mɔ sɔ mɔ.

¹⁹ Imɔ sɔ anɛ akɔɔle-gyipu mɔ an wu fɛɛ asɪn mɔ nu lbwaare atɔwɛpɔ ba tōwe yɪla mɔ, an kɔɔle umɔ gyii kesintin. Kɛ fan kpan fanɛ n-yɪ kɪtaa umɔ tɔ ye ɔdan. Lu fɛɛ ki du nɪn fɛɛ fitɪla mɔ nu ki kɪ kitentenbiri tɔ, taa naa fɔv fɛɛ kibwayɪkɛ ase, saɲa mɔ nu nyenyenfuu kikyikpebi (sanbunkyu) kii biti kɪ ɲaltɛ fanɛ nkɔlɔ tɔ mɔ.²⁰ Inɔmɔ kpini kamaa mɔ, ɪ dagaa fan maa nu kase fɛɛ, lbwaare asɪn tōwe yɪla sa mɔ, ɪ man gyɛ lbwaare atɔwɛpɔ mɔ gbaa-gbaa nfɛɛrɛ tɔ asɪn.²¹ Lu fɛɛ lbwaare asɪnlɛɛ tōwɛsa mɔ, ɪ man lu nyɪmtsa kebiti tɔ nɪn, amaa Kayaayu Kyɪrɛkyɪrɛ mɔ i sa bamɔ, nu ba tōwe abwaareɛɪn mɔ lu lbwaare ase.

2

Atɪntɪnsa abwaareɛɪn akaapɔpɔ

¹ Amaa dɪdaa mɔ antɪɲɛsa wuya ana ba kyɪna ba bu lɪstrayɪ asa tɔ, nu kanɪn gbaa nu atɪntɪnsa akaapɔpɔ bee biti ba baa ba bu fanɛ tɔ. Nu bee biti ba ba kaapɔ asɪn mɔ nu ɪ man gyɛ kesintin yɛɛɛ ii nyita asa mɔ nu bee buu kanɪn kɪkaapɔ mɔ. Kɛ ba kina Ɔnyirɛpe mɔ nu ɔ mɔlɪɛ bamɔ, kɛ bamɔ kinyita mɔ ki bwii ba bamɔ sɔ opula tɔ.² Lu inɔmɔ sɔ mɔ, akɔɔle-gyipu mɔ gaalaagaa bee biti ba buu bamɔ kɪbaabɔtɔ gyaga nɔmɔ sɔ. Lu bamɔ kɪbaabɔtɔ gyaga maɲa sɔ mɔ, asa mɔ nu ba man kɔɔle gyii mɔ bee biti ba tōwe asɪn libi gyaga kesintin ɔkpa mɔ sɔ.³ Lu kensi payɪ libi atɪntɪnsa akaapɔpɔ nɔmɔ bee biti ba taa kanyaasɪn ɔkpa sɔ pɪna fanɛ biti afulee. Amaa bamɔ ɔtalɛpɔ wɔla waa siriya lu koo dɪdaa

o gyoo bamu. Nuu ba mee taale lu lbwaare mu nu o gye bamu onyitapu mu abaa to.

⁴ Fee nu lbwaare maa man yegge nboco mu nu ba waa alibi mu kusu kibute, amaa nu o taa bamu tub waa awurufo kamande, katin mu nu o nmina bamu waa kitentenbiri oco bunkyinsa to, ba de ba gyoo Kake talea lala mu. ⁵ Fee nu lbwaare maa man yegge didaa abi mu nu ba waa alibi mu kusu kibute, amaa nu o yegge nu nkyu n cola gyii kase ye bamu nu ba man nu lbwaare ase mu. Asa mu nu o molige mu i gye Nowa mu nu o towe ukpa kyiigisa mu asti, ye asa asunco aku. ⁶ Fee nu lbwaare maa man yegge alibi awaapu mu nu ba bu Sodom ye Gomora nde lala mu to kusu bute, amaa o yegge fulon dee bamu biliji ndaara, ke i waa stnkaala sa kamaa to alibi awaapu. ⁷ Nu lbwaare molige Loti mu nu mu ukpa i kyiigi, nu mu kokolo ki nyita mu lu asa mu kibaabuto gyaga ye kumu to olon mu su. ⁸ (Nu Loti gye nyimsa danbirasa mu nu o te alibi awaapu mu to kake kumaa ee wu yegge ee nu asti libi mu nu bee waa, nu i yegge mu kokolo ki nyita mu nu mu kala sile mu ase.) ⁹ Inimbu kpini u kaapu fee lbwaare nyi kanan mu nu ee biti o molige asa mu nu bee nu mu ase lu bamu kutubu to ku to, ke o yegge alibi awaapu mu kusu bute yila naa fub Kake talea mu ake. ¹⁰ Fonfon bamu nu ba taa bamu n-yu sa kigyagaa abee kokolo biti nu ba man taa lbwaare olon tu sehn mu.

Fale atintinsa akaapupu banimu ba man su kufuu, nu ba yile to bee saale bamu nu lbwaare sa bamu bunyaa mu. ¹¹ Nu halu lbwaare nboco mu nu ba su olon gaa ba ky o atintinsa akaapupu animu gbaa ba mee pwu bunyaa wuya ana mu lbwaare ansi to. ¹² Amaa fale atintinsa akaapupu animu awaasa a du nin fee atobwaaya kpensa mu nu ba kusge bamu fee asa ba

kɪtaa kɛ ba mɔɔ. Ba sʊ asebi bɛɛ sa kʊtɔ kʊmaa mʊ nʊ be mee nu kase. lbwaare ii biti ɔ mɔɔ bamʊ fɛɛ kanan mʊ nʊ asa bɛɛ mɔɔ atɔbwaaya kpensa mʊ.

¹³ lbwaare ii biti ɔ taa bamʊ alibi bwii ka bamʊ akɔ. Bamʊ ase mʊ kɪlandɛ sʊ alibi kɪwaa ɪ gyɛ bamʊ kayɪ-wʊlɛ kensi-gyii. Halɪ ba maa san ba bʊ bamʊ nɪna ye kɪgyagaa kigyii ɪkpa sʊ mʊ, ɪ gyɛ ipeeli ye ŋaabaa sa bamʊ fɛɛ ba maa ba tii fanɛ sʊ bee gyii mʊ.

¹⁴ Nʊ be mee wu ɔkyɪ bɛɛ kyɔn, nʊ kɪbʊrʊkɔɔnɛ kɪwaa ii gyii bamʊ ansi. Bɛ yɛgɛ bamʊ nʊ bamʊ kɪkɔɔlɛ-gyii kɪ man bʊlʊn mʊ bɛɛ waa alibi. Kʊtɔ mʊ nʊ kɪ bɔla bamʊ nkɔɔ tɔ ɪ gyɛ kensi payɪ libi. ɪnʊmʊ sʊ mʊ, lbwaare ii biti ɔ bʊtɛ bamʊ asʊ. ¹⁵ Nʊ ba yɛgɛ ɔkpa kyiiigisa mʊ, nʊ ba fɔyɪ naa taa Bewo mu-bii Balaam ɔkpa sʊ. Balaam kyɪna ɔ gyɛ lbwaare ɔtɔwɛpʊ, nʊ mu kebiti ɪ gyɛ fɛɛ ɔ nyɛ afulee ɪɪ alibi kɪwaa tɔ.

¹⁶ Amaa mu kuruma mʊ gya mʊ. Mu kuruma mʊ tɔwɛ mʊ ase fɛɛ nyɪmɪsa, nʊ i tii lbwaare ɔtɔwɛpʊ Balaam abʊnpʊ-sɪn mʊ ɔkpa.

¹⁷ Falɛ atɪntɪnsa akaapʊpʊ anɪmʊ ba du nɪn fɛɛ atiribo mʊ nʊ ɪ man sʊ nkyu ye abwaare-wʊlɛ mʊ nʊ afuu a sʊ ɪmʊ a naa. Bamʊ nʊ lbwaare ɔnɔɔ kitentenbiri ɔɔɔ bunkyinsa yɪla. ¹⁸ Ba sʊ alala-sɪn ntɔwɛ mʊ nʊ sehn man bʊ ɪmʊ tɔ bɛɛ kaapʊ bamʊ n-yɪɪ. Nʊ ba sʊ kayɪ-wʊlɛ kebiti mʊ nʊ kɪ gyɛ kɪgyagaa bɛɛ tʊbʊ bamʊ tɔ bɛɛ kɪ, kɛ ba nyɛ waa alibi mʊ nʊ ba daa kyɪna bɛɛ waa nʊ ba sɪlɛ ɪɪ ɪmʊ tɔ mʊ. ¹⁹ Atɪntɪnsa akaapʊpʊ mʊ ba da bamʊ nkɔɔ sʊ sa asa mʊ ye bee biti ba yɛgɛ ba nyɛ bamʊ n-yɪɪ, yɛgɛ bamʊ gbaa-gbaa bamʊ ba gyɛ anyɛ sa bamʊ asun libi. ɪɪ fɛɛ nyɪmɪsa gyɛ kɪnyɛ sa kʊtɔ kʊmaa mʊ nʊ i gyii mu kumu. ²⁰ Fɛɛ ba maa ba bɪɪ anɛ-Nyɪrɪpɛ ye ɔmɔɔɪgɛpʊ Yesu Krisito, nʊ ba yɛgɛ atɔ mʊ nʊ ɪ yɛgɛ nʊ nyɪmɪsa ɛɛ waa alibi kɪwaa dulinyaa

nɪmʊ tɔ, nɪ ba kan bɪla bwii naa loo ɪmʊ tɔ mʊ, ɪ nyɛ bamʊ sʊ ɔɓn ɪ kyɔ kakyɪna dɪdaa mʊ nɪ ba daa ba bʊ kɪmʊ tɔ mʊ. ²¹ Naafɔɔ ii biti ɪ baa ɪ bʊrɔn sa bamʊ gaa fɛɛ ba maa man bɪ ɔkpa kyiiigisa mʊ, ɪ kyɔ fɛɛ ba maa bɪ kɪmʊ, nɪ ba bɪla bwii kamaa lɪ lbwaarɛ nbara kyɪrɛkyɪrɛ mʊ nɪ ba taa sa bamʊ mʊ sʊ. ²² ɪmʊ sʊ ɪ ba kantɪn sa bamʊ fɛɛ kanan mʊ nɪ aɲasan mʊ ɪ tɔwɛ yɛ, “Gyoonɔ bwii naa taa mʊ ɪkpalagɛ gyii” nɪ “Kuuri mʊ nɪ ba gyee mʊ mʊ, bwii naa dɛ bilɪŋi kɪdɪpɔɔ tɔ” mʊ, ɪ gyɛ kesintin.

3

Ɔnyɪrɪpɛ Yesu kibwii-ba

Kakɛ mʊ

¹ Mi-nyi mu-bii ana Krisito tɔ, ɔwɔlɛ nɪmʊ ɪ gyɛ mɛ Pita ɔwɔlɛ nyɔsapʊ mʊ nɪ n kyɔrɔɔ n sʊ n sa fanɛ. Nɪ mɛ ɪwɔlɛ mʊ kpini tɔ mʊ, n sʊ n nyiŋi fanɛ n da fanɛ n kyiŋi lɪ fale atɔ kpini sʊ. ² N biti fɛɛ fan nyiŋi astɪn mʊ nɪ lbwaarɛ atɔwɛpʊ kyɪrɛkyɪrɛ mʊ ba tɔwɛ yɪla lɪ koo dɪdaa, yɛ anɛ-Nyɪrɪpɛ yɛ ɔmɔɪgɛpʊ mʊ kɔnɔsa mʊ nɪ ɔ taa bɔla asunpu mʊ sʊ sa fanɛ mʊ. ³ ɪmʊ nɪ ɪ gyankpaa ɪmʊ kpini tɔ mʊ ɪ gyɛ yɛ, fan baa fan nyi fɛɛ nkɛ laalaalɔwɛ mʊ tɔ mʊ aɲmasɛpʊ mʊ nɪ ba buu bamʊ kayɪ-wɔlɛ kebiti mʊ bee biti ba ba ɲmasɛ fanɛ. ⁴ Bee biti ba taasɛ yɛ, “Yɛ fan tɔwɛ yɛ ee biti o bwii ba, ɔ bʊ fɪnɛ? Lɪ koo saɲa mʊ nɪ anɛ naana ana ba wu mʊ, atɔ kpini ɪ dan san i du nɪn fɛɛ kanan mʊ nɪ i du lɪ saɲa mʊ nɪ lbwaarɛ tʊɔ dulinyaa mʊ.” ⁵ Amaa ba kɪ ansi nɪn kina kesintin maɲa lɪ fɛɛ lbwaarɛ kɔnɔ tɔ astɪn sʊ nɪ sʊsʊ yɛ kasɛ ba, nɪ lbwaarɛ yɛgɛ kasɛ lɪ nkyu tɔ, nɪ nkyu sʊ nɪ ɔ bɔla waa kasɛ. ⁶ Nɪ kantɪn nkyu kʊɓn maɲa nɪ lbwaarɛ taa muuri nyita dɪdaa dulinyaa mʊ. ⁷ Amaa kantɪn lbwaarɛ kɔnɔ tɔ astɪn kʊɓn maɲa nɪ

o taa kubla nbunbu susu ye kase yla, nu i de i gyoo fulon mu nu lbwaare deela sa Kake talea o taa nyita asa mu nu be mee nu mu ase mu.

⁸ Amaa mi-nyi mu-bii ana Krisito to, fan man tan kutu kulon numu su. Lu fee Onyirpe lbwaare ase bure, kake kulon gye mu ase fee nsu kagbin, nu nsu kagbin mo gye mu ase fee kake kulon. ⁹ Nu Onyirpe man su mu asin mu nu o da mu kokolo su towe yla mu ee kpu kase fee kanan mu nu aku be fe umu nfere mu. Amaa o su kenyiita sa fane, nu ee biti fee okumaa numu o kyeege mu nfere lu mu alibi to, lu fee o mee biti oku maa nyita.

¹⁰ Amaa Onyirpe lbwaare Kake mu nu Yesu Krisito ii biti o ba mu ii biti i purigi asa fee oyu maa ba mu. Ke susu o nyaa ye olanba, ke fulon o dee kutu kumaa mu nu ki bu susu kpini, ke kase ye kutu kumaa mu nu ki bu kumu su mu i ba i de kikan yee sehn man bu kumu su. ¹¹ Nu fale okpa numu su nu ato kpini ii biti i nyita mu, nene asa nu i dagaa fan bila fan du? I dagaa fan kyina kakyina kyirekyire ye kabwaare-sun to. ¹² Lu fee fan maa ku Onyirpe lbwaare kiba mu okpa ye ki ba bilen fale. Kanin kake mana nu fulon ii biti o nyita susu ato, ke fulon mu awulawula i ngalge kanin ato mana. ¹³ Amaa fee kanan mu nu lbwaare da mu kokolo su nu o yile to mu an ku susu pupwe ye kase pupwe mu nu tkpa i kyiigi mu okpa.

¹⁴ Um su mi-nyi mu-bii ana Krisito to, fee kanan mu nu fan ku umu okpa mu, fan kpan fane n-yu ke lbwaare o man pwu abee o wu alibi aku fane to, ke keyuula ki baa ki bu faa naa mu ase. ¹⁵ Fan baa fan nyi fee ane-Nyirpe lbwaare kenyiita mu nu o su mu, i gye okpa mu nu o sa fane ke fan nye kamolige, fee kanan mu nu ane birisa okole-gyipu Pochi kyuroo sa

fanɛ, fɛɛ kanan mɔ nu lbwaarɛ sa mɔ kanyaastɩn mɔ.
¹⁶ Nu ɔkpa kulɔn maɲa sɔ nu Pɔɔli kyɔrɔɔ waa mɔ
 ɩwɔlɛ kpini tɔ, ɩ tɔwɛ astɩn kulɔn maɲa. Astɩn akɔ ɩ bu
 mɔ ɩwɔlɛ mɔ tɔ nu ɛɛ buɔn sa kase kunu. Nu ɛɛ
 yege bamɔ nu ba man nyi abwaarɛstɩn ye bamɔ nu ba
 man yɩlɛ kɩyaa kulɔn sɔ bee biliɲaa Pɔɔli astɩn mɔ, nu
 kanɩn nu bee biliɲaa lbwaarɛ Astɩnkyan yɩlasa mɔ gbaa.
 Nu bɛɛ waa kanɩn mɔ, bee biti kɔsɔ buɩtɛ ba sa bamɔ
 n-yɩɩ.

*Laalaal*ɔwɛ astɩn

¹⁷ Imɔ sɔ mi-nyi mu-bii ana Krisito tɔ, fan maa wɔla
 fan nyi fale sɔ mɔ, fan baa fan da sɔ, kɛ fan man yege
 bamɔ nu ba man buu lbwaarɛ nbara mɔ ba pɩna fanɛ
 kɛ fan lu tɩye lu fanɛ kɩkɔɔlɛ-gyii mɔ tɔ. ¹⁸ Amaa
 fan kyaga sɔ fen dan anɛ-Nyɩɩrɩpɛ ye ɔmɔɩgepɔ Yesu
 Krisito kabwaala mɔ tɔ kɛ fan bu mɔ danbɩrasa. Mɔ nu
 buɩnyaa gyɛ mɔ lɛɛ ndaga ye saɲa kɔmaa nɩmɔ. Amen!

lbwaarε Katōwε Kyula Pūpwε

Nawuri: lbwaarε Katōwε Kyula Pūpwε New Testament
copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nawuri)

Contributor: Ghana Institute of Linguistics, Literacy and Bible Translation

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

213815b7-495e-5855-bcae-f5f647c6161e